

Література

1. Про дорожній рух: Закон України // Відомості Верховної Ради України . – 1993. – № 31. – Ст. 338.
2. Про правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001р. №1306131. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF>
3. Аналіз ДТП в Україні та країнах світу 2013 (причини, географія, динаміка) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://infolight.org.ua>
4. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т./ за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. Т.2 : Особлива частина / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. – Х. : Право, 2013. – 1040с. – с. 557-561.
5. Музика А. А. Змішана форма вини / А. А. Музика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakony.com.ua/juridical.html?catid=38920>

УДК 343.346 (043.2)

Кривошеєнко В. В., студентка,
ВСП «Миколаївський інститут права»
Національний університет «Одеська юридична академія», м. Миколаїв
Науковий керівник: Козаченко О.В., д.ю.н., професор

ЩОДО ПРИРОДИ СПЕЦІАЛЬНИХ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ (НА ПРИКЛАДІ ТРАНСПОРТНИХ ЗЛОЧИНІВ)

В санкції ст. 286 КК України, поряд з традиційними для Особливої частини кримінального права видами та межами покарання, використовується особливий вид санкції – позбавлення права на керування транспортними засобами, юридична природа якого залишається невизначеною. Так, в доктрині кримінального права більшість науковців схилиються до висновку, що зазначений наслідок вчинення злочинного діяння має природу адміністративного стягнення, який використано законодавцем в процесі пошуку оптимальних форм впливу на поведінку особи, яка вчинила злочинне діяння. Інший підхід полягає у визнанні за вказаним елементом правової санкції виключно кримінально-правової природи, однак при цьому залишається незрозумілим, до яких саме заходів кримінально-правового впливу відноситься позбавлення права на керування транспортними засобами.

За вказаних підходів представляється більш аргументованою позиція тих науковців, які відносять досліджуваний наслідок вчинення злочину до таких, що має кримінально-правовий характер, оскільки він передбачений безпосередньо у кримінальному законі, що виключає можливість його

віднесення до положень інших галузей права. Що стосується видових характеристик, то позбавлення права на керування транспортними засобами в межах застосування кримінального закону слід віднести до особливого виду кримінально-правових заходів – заходів, через які здійснюється спеціальний кримінально-правовий вплив. Такий висновок обґрунтовується наступними роздумами.

Досліджуваній кримінально-правовій санкції притаманні всі ознаки кримінально-правового заходу за умови, що під ним розуміється система прийомів і способів здійснення примусового та реабілітаційно-заохочувального впливу держави на кримінальні практики (кримінальні правопорушення, об'єктивно протиправні діяння, зловживання правом та інші), правомірну поведінку, які застосовуються на підставі закону, детермінованого культурним середовищем, що склалося в конкретно-історичних умовах розвитку суспільства. Кримінально-правові заходи представляють собою систему прийомів та способів здійснення кримінально-правового впливу. Таке розуміння кримінально-правових заходів дає підстави для висновку, що зазначені заходи формуються на засадах необхідного збалансування закладеного в них примусового та заохочувального потенціалу, шляхом поєднання прийомів і способів здійснення впливу на кримінальні практики, властивості яких визначаються як особливостями метода кримінального права, так і змістовними характеристиками окремого виду кримінально-правового заходу. Зокрема, досліджувана санкція характеризується домінуванням примусу, як визначального способу впливу на суспільні відносини, в той же час не виключається і заохочення, яке має місце в процесі застосування такого заходу і здебільшого пов'язується з передачею на зберігання до державних установ документів, які надають право керувати транспортними засобами.

Визнання позбавлення права на керування транспортним засобом особливим видом кримінально-правового заходу супроводжується однозначним висновком про те, що його не можна відносити до покарання, хоча досліджуваний захід і має залежний від покарання характер застосування. Саме відсутність в досліджуваному заході ознак кари не дало змогу законодавцю віднести його до системи покарання, передбаченої ст. 51 КК України, а забезпечує віднесення до інших примусових заходів кримінально-правового впливу, які характеризуються як спеціальні.

Даний вид кримінально-правових заходів відноситься до інших заходів поряд з примусовими заходами медичного характеру, примусовим лікуванням та спеціальною конфіскацією. Визначальною метою застосування даного кримінально-правового заходу є створення перешкод шляхом позбавлення спеціального права керувати транспортним засобом

для вчинення злочинів в майбутньому особою, яка допустила злочинне порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту, чим забезпечується безпека як самої особи, так й інших осіб – учасників дорожнього руху.

Особливою слід визнати і процесуальну властивість застосування обмеження у керуванні транспортним засобом, яка характеризується наступними положеннями законодавства. Якщо діяння під час досудового розслідування або судового провадження кваліфіковане по ст. 286 КК України, то особи, які здійснюють провадження (під час досудового розслідування – слідчий або прокурор, під час судового провадження – суд), зобов'язані забезпечити можливе рішення про позбавлення особи права керувати транспортними засобами шляхом застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження як тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом (Глава 13 КПК України). Цей захід полягає в тимчасовому (на строк не більше ніж три дні) вилученні документів, які дають право особі керувати транспортними засобами з подальшим вирішенням в судовому порядку питання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом (строком до двох місяців).

Таким чином, позбавлення права на керування транспортними засобами, передбачене в санкції ст. 286 КК України, слід віднести до спеціальних кримінально-правових заходів, які не можуть визнаватися покаранням і яким притаманні об'єктивні та суб'єктивні ознаки заходів кримінально-правового впливу, що застосовуються на засадах поєднання примусового та заохочувального впливу. Вказане розуміння юридичної природи кримінального правового заходу, який отримав обмежене поширення як наслідок вчинення окремого виду транспортних злочинів, є передумовою для правильного розуміння кримінального закону в цілому.

УДК 343.01 (043.2)

Мандзюк М. М., студентка,

Інститут підготовки кадрів для органів прокуратури України,
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків
Науковий керівник : Демидова Л. М., д.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

У зв'язку з щорічним збільшенням кількості транспортних засобів та появи їх нових видів гостро постає проблема безпеки дорожнього руху та боротьби з транспортними злочинами. З цього випливає необхідність